

Táboa Redonda

Domingo 17 de novembro de 2019
DIARIO DE PONTEVEDRA

4

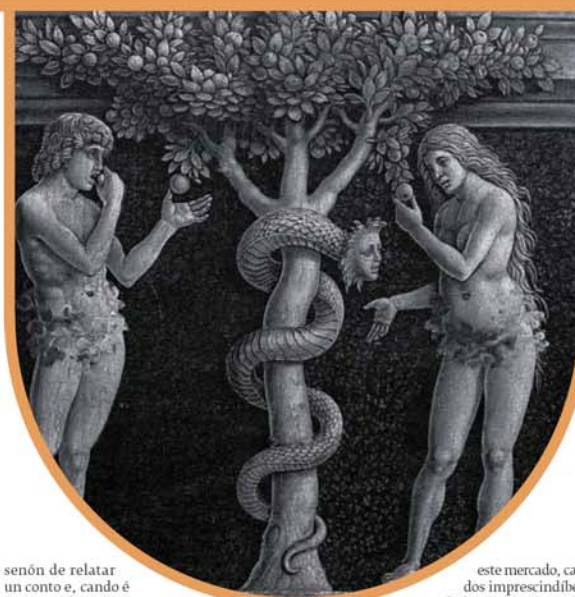
POR
Javier
Nogueira

De bichos célebres

UNHA DAS mellores cousas dos éxitos editoriais non agardados é que convidan ás editoriais a afondar na biografía do autor que os protagoniza. Foi o caso do magnífico sobre as cores do ensaísta francés Michel Pastoureau, un texto delicioso que editou hai un par de anos Periférica e que debeu encaixar ben, xa que o selo regresa ao medievalista para un asunto ben diferente pero tamén orientado cara a divulgación.

Trátase desta vez dos animais e en concreto dos 'Animales célebres'. Os seres humanos vivimos rodeados de fauna; pero nesta ocasión non falamos dun libro de zooloxía, senón dese xénero tan propio da Idade Media que é a miscelánea. Dentro da nosa relación cos bichos, milleiros deles acadaron a fama. Fixérono por vías diversas: a lenda —por exemplo, a loba que deu orixe a Roma ao alimentar a Rómulo e Remo—, a mitoloxía —o Minotauro de Creta, morto por Teseo—, a relixión —a serpe que seduciu a Eva no Paraíso Perdido da Biblia—, a peculiar historia dos tempos antigos —os porcos que en Francia se xulgaba, torturaba e executaba por consideralos culpábeis da morte de nobres que sufrían accidentes ao bater contra eles—, a fábula, a literatura, os medios actuais (Mickey Mouse) e mesmo a ciencia máis actual —a ovella Dolly, famosa a finais do milenio pasado ao se converter no primeiro ser vivo que os humanos puidemos clonar—.

Da man de Pastoureau repasamos estes casos e moitos máis, todos eles cunha linguaxe amena e un ton que fai que pasemos páxina tras páxina. A comprobada habilidade do autor para o manexo da anécdota volve ser evidente. Non se trata de esgotar o tema, nin sequera de facer fondos ensaios sobre cada un dos animais,

senón de relatar un conto e, cando é preciso, aclarar o que veu despois. Dito isto, non faltan análises de interese sobre certos temas, como cando o autor constata un evidencia que pode ser subversiva: o xigantesco Obelix e os seus xarabís ocuparon no imaxinario colectivo o lugar principal dos cómics de Asterix e adiantaron ao pequeno galo e tamén ao minúsculo Idefix.

Se deixásemos o asunto aquí, porén, estaríamos a agochar certos aspectos da obra ao futuro lector que o poden botar para atrás. O máis evidente é a condición de francés do seu autor. Obviamente non é mala de seu... pero débese ter en conta que boa parte do narrado pertence ao imaxinario cultural do país galo e, polo tanto, está afastado das culturas española ou galega. Polo tanto, non imos atopar referencias que serían evidentes nun libro escrito para

este mercado, caso dos imprescindibles cabalos Babieca e Rocinante, ou o oso anónimo que papou ao rei astur Favila, o fillo do famoso Pelayo. Persalmente, prefiro a versión orixinal... pero o certo é que o costume é facer adaptación nestas cuestións.

Tamén podemos atopar algúns pequenos desluses de tradución debidos a un feito do que o lector só é consciente ao chegar ao final: a obra orixinal de Pastoureau ten practicamente vinte anos de idade. Isto fai que nos últimos capítulos atopemos referencias inmediatas ao cambio de milenio e aquela época que o lector atento atopará estrañas. En calquera caso, nada que impida gozar das anécdotas cheas de humor e erudición de Pastoureau e mesmo lamentar que a obra non sexa moito máis ampla para engadir horas ao noso pracer.

ANIMALES CELEBRES

Michel Pastoureau

Editorial Periférica Páxinas
256 Prezo 17,10€

MARTIN EDEN

Jack London

Editorial Irmás Cartoné
Páxinas 498 Prezo 30,00€

Un mariñeiro de vinte anos, forte, guapo e curtido, cun historial de delincuencia e traballo rudo, é convidado case por accidente a ceiar nun fogar

pequeno burgués. El, que só viu un óleo nos escaparates das tendas, que non ten nin idea do que é un lavafrutas, queda fascinado ante o que os seus ollos presentánlle como cultura e civilización. «Son como un navegante á deriva —confésalle á filla da casa—, sen cartas nin compás nun mar descoñecido. Pero gustaríame atopar o rumbo. Talvez vostede poida axudarme. Onde aprendeu tanto?» A partir deste intre o mozo sente que ten «un mundo por conquistar», e a rapariga que o acolle pensa que debe salvalo «da maldición do ambiente en que habia nado» e mesmo «desi mesmo» a pesar de si mesmo». En 'Martin Eden' (1909),

a máis autobiográfica das obras de Jack London, o modelo de novela de formación materialízase nunha narración verídica tan completa e vital que deixa atrás a retórica da verosimilitud. O proceso do seu heroe, de «verdadeiro salvaxe» a filósofo do individualismo nietzscheano, de basto traballador manual a respectado escritor de éxito, é descrito cunha intensidade ás veces alucinatória, pero sempre ancorada na realidade da experiencia, ata a súa conclusión fatalmente irónica. Incomprendida no seu momento, 'Martin Eden' acabou por converterse en lectura inesquecible para xeracións de escritores en cernes. POR R.L.

DAVID GOLDER

Iréne Némirsky

Editorial Irmás Cartoné
Páxinas 227 Prezo 14,50€

Iréne Némirsky mostrou desde moi nova un talento excepcional. Con 26 anos publicou 'David Golder', acollida pola crítica como unha obra mestra. Toman-

do como modelo a figura dos pais, arquetipos do millonario feito a si mesmo e da esposa egocéntrica e despilfarradora, desprega a súa aguda percepción psicolóxica na descrición do mundo dos grandes negocios, territorio de personaxes sen escrúpulos no que a voracidade dos homes é tan grande como a precariedade das súas fortunas. David Golder é un banqueiro caído en desgraza tras unha grave crise cardíaca sufrida nun casino da Costa Azul. Cando as malas noticias sobre a saúde do financeiro esténdense, as accións das súas empresas esborralláanse. Así, da noite para a mañá, Golder atópase na bancarrota; arruinado, enfermo

e abandonado pola súa muller e a súa única filla, reclúese nun piso baleiro de París. Aínda que perde todo, aínda conserva o espírito loitador e o amor polo risco que lle permitiron abandonar o misero negocio ucraíno onde naceu e converterse nun dos homes máis adinerados de Francia. Cando a oportunidade de enriquecerse de novo se lle presenta de novo, Golder non dubidará un segundo en lanzarse á aventura, o que o levará a algúns escenarios da súa mocidade. O risco, nada menos que a súa propia vida, é grande, pero a ganancia é aínda maior: obter unha fortuna superior á anterior e recuperar a filla. POR R.L.